

2.2 Choroby zawodowe

Jeśli warunki pracy nie odpowiadają wymaganiom higienicznym (np. pracownik jest narażony na działanie nadmiernego hałasu, pracuje w pomieszczeniu, w którym powietrze jest zanieczyszczone pyłami), występuje zagrożenie chorobowe. Dłuższy, nieraz wieloletni, okres pracy w warunkach takiego zagrożenia prowadzi do chorób zawodowych.

Choroba zawodowa to pojęcie medyczno-prawne. Oznacza schorzenie powstałe bezspornie lub z dużym prawdopodobieństwem na skutek działania czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy.

ZAPAMIĘTAJ

Chorobą zawodową może być tylko takie schorzenie, które ujęto w obowiązującym w kraju wykazie chorób zawodowych

Obowiązujący w Polsce wykaz stanowi załącznik do *Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych*. W tym wykazie znajdują się między innymi:

- obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu,
- pylica płuc,
- choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi,
- zespół wibracyjny,
- zespół cieśni w obrębie nadgarstka,
- przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy,
- ostre uogólnione reakcje alergiczne,
- astma oskrzelowa,
- choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa.

Z oceny Komisji Europejskiej wynika, że systematycznie wzrasta liczba „starych” chorób zawodowych (pylica, odbiorczy ubytek słuchu, zespół wibracyjny, astma oskrzelowa), a dodatkowo coraz większym problemem stają się choroby „nowe”, takie jak schorzenia układu mięśniowo-szkieletowego (ból kręgosłupa, urazy stawów, chroniczne przeciążenie organizmu) oraz choroby wywołane napięciem psychicznym.

ZAPAMIĘTAJ

Ocenia się, że **choroby zawodowe** pojawiające się w związku z pracą biurową to choroby zawodowe przyszłości. Staną się wkrótce najliczniejszą grupą wśród wszystkich dolegliwości związanych z pracą. Mimo powszechnego przekonania, że praca w biurze jest raczej lekka, lista związanych z nią dokuczliwych objawów chorobowych jest dość długa.

Choroby zawodowe są objęte ubezpieczeniem społecznym (art. 237 k.p.). Możliwa jest jednak również **odpowiedzialność odszkodowawcza pracodawcy** na zasadach ogólnych wynikających z *Kodeksu cywilnego*, nawet jeśli konkretne schorzenie nie jest chorobą zawodową według wykazu, ale powstanie w związku z warunkami środowiska pracy (umożliwia to art. 236 k.p.).

ZAPAMIĘTAJ

Zapobieganie chorobom zawodowym polega przede wszystkim na wykrywaniu i usuwaniu zagrożeń chorobowych w środowisku pracy oraz na badaniach lekarskich pracowników.

SPRAWDŹ SWOJĄ WIEDZĘ

1. Chorobą zawodową najczęściej występującą wśród pracowników kuźni jest:
 - a) przewlekła choroba narządu głosu.
 - b) uszkodzenia słuchu.
 - c) pylica płuc.
 - d) choroby zakaźne.
2. Higiena pracy to:
 - a) utrzymanie porządku na stanowisku pracy.
 - b) nauka o metodach utrzymywania czystości w pomieszczeniach przemysłowych.

- c) działania zmierzające do uchronienia pracownika od utraty zdrowia, która może nastąpić w wyniku oddziaływania różnych czynników związanych z pracą.
 - d) stosowanie diety odpowiedniej do trybu życia.
3. Zapobieganie chorobom zawodowym polega na:
- a) badaniach lekarskich pracowników.
 - b) wykrywaniu i usuwaniu zagrożeń chorobowych w środowisku pracy.
 - c) wykrywaniu i usuwaniu zagrożeń chorobowych w środowisku pracy oraz na badaniach lekarskich pracowników.
 - d) stosowaniu przez pracowników odpowiedniej diety.
4. Pracownik rozlał w pracy substancję żrącą, przez co uszkodził stojący na stole mikroskop i swoją odzież. Zdarzenie to jest:
- a) zdarzeniem traktowanym na równi z wypadkiem przy pracy.
 - b) wypadkiem przy pracy.
 - c) wypadkiem indywidualnym.
 - d) zdarzeniem potencjalnie wypadkowym.

SPRAWDŹ SWOJE UMIEJĘTNOŚCI

Zadanie 1. Na podstawie art. 6 *Ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych* określ, jakie rodzaje świadczeń przysługują pracownikowi z tytułu wypadku przy pracy i choroby zawodowej. Podczas wykonywania zadania korzystaj z bazy Internetowego Systemu Aktów Prawnych (ISAP).